

Raittiuden Ystävien vuorokeskusteluja N:o 6.

Juopon lahja juomarille.

Kirjoittanut

F. Tanner.

Toinen painos.



Helsingissä
Raittiuden Ystävät.

Hinta 20 p.

HENKILÖT:

Alfred Ailanen, teollisuuden harjoittaja.

Suoma, hänen vaimonsa.

John, }
Kyösti, } Ailasen ystäviä.

Aatu, yhteiskunnan hylkiö.

Juopon lahja juomarille.

(Ailanen istuu hervottoman näköisenä kiikkutuolilla, koettaen selailta sanomalehtiä. Suoma istuu tuolilla pöydän ääressä suuruisen näköisenä. Hetken äänettömyys).

Ailanen: Riivatun kuivia nuo lehdetkin tätä nykyä. (Viskaa lehden pöydälle. Haukottelee: Hauhah! Huhhuh!)

Suoma: Eikö edes siitä viimeöisestä rettelöstänne virkata mitään?

Ailanen: Kaikkea vielä! Sitäpaitsi, ei se juuri mitään itse asiassa ollutkaan.

Suoma: Minusta ne sellaiset ovat kylläkin suuria asioita. Hotellin ovet kuuluu säretyn ja yksi juomatovereista saaneen vaikean vamman ohimoonsa.

Ailanen: Varsin mitätön rettelö . . . Mutta ne hiihteen . . . Sinä et, Suomaseni, todellakaan näy muistavan tämän päivän suurta merkitystä minulle.

Suoma: Ja tietysti sinä olit rettelössä osallisena . . .

Ailanen: Tänään on syntymäpäiväni, Suoma! Täytän näet 35 vuotta!

Suoma: Tiedän sen ja murehdin!

Ailanen: Päinvastoin tulisi sinun olla iloinen. Vieraita saapuu luoksemme ja meillä tulee olemaan hauskaa. „Työnantajain yhdistys“ sitäpaitsi on päättänyt panna toimeen illanvieton kunnian-osoitukseksi siitä, että minä viisi vuotta sitte tulin valituksi puheenjohtajaksi. Meidät molemmat on kutsuttu kunniavieraksi.

Suoma: Sen kaiken tiedän, vaan silti en osaa iloita. Raskas suru vaan painaa mieltäni. Ei yön rauhaa, ei päivän lepoa.

Ailanen: Sinusta ei saa selvää! Aina vaan tuo sama haaveksiva hupakko kuin ennenkin!

Suoma: Voi Alfred! Kuinka saatat olla noin huoleton? Tiedät hyvästi suruni syyn ja kuitenkin käytäydyt, ikäänkuin ei mitään olisi olemassa.

Ailanen: Surusi syyn! Kummaa että sinullakin on suruja.

Suoma: Hyvä Alfred . . . Hylkää pois väkijuomat ja huonot seurat! Sinua ne kulettavat ihan tietämättäsi kohti perikatoa. Askel askeleelta lähestyt tuota kammottavaa kuilua, joka niin monia tuhansia jo ennen sinua on niellyt kitaansa. Hylkää pois juominen ja huonot seurat.

Ailanen: Milloinka sinä olet tavannut minun huonoissa seuroissa? Mitä taas nautin ystäväieni keralla, se ei suinkaan suuria saane aikaan.

Suoma: Yleensä kaikki seurat, joissa väkijuomia käytetään ja alkoholin seurassa viihdytään, ovat huo-

noja. Vähän kerrallaan on alkoholi sinuakin kulettanut muassaan ja todellakin olet ennättänyt hyvin pitkälle. Tosin et sitä itsekään vielä huomaa, ja useasti tapahtuu, että juomari tilansa huomaa vasta silloin, kun jo on myöhäistä.

Ailanen: Kiittämätön! Sinä et siis soisi minulle tuota pientä iloa, jota väliin nautin, kun hyvien toverieni kanssa vietän iltaa? Noin epäkiitolliseksi en toki sinua olisi uskonut.

Suoma: Usko minua, Alfred! Ne moniaat pitkät illat, jotka olen yksikseni sinua kotiin vartoessa viettänyt, olisivat riittäneet tekemään minut epäkiitolliseksi sinua kohtaan. Ne kyyneleet, joita olen tähtesi vuo-dattanut, olisivat ehkä myöskin jossain määrin voineet saattaa sydämeni kovenemaan. Mutta niin ei ole laita. Minä toivon sinusta vielä miestä, miestä sellaista, jollainen olit noin seitsemän vuotta sitten. Silloin, kun nuo tuliset silmäsi, jotka nykyjään jo alkavat näyttää rauenneilta, Suomasi sydämeen tunkeusivat . . . Mutta . . . tulevaisuus näyttää josko toivoni toteutuu.

Ailanen: Hupsu! Pidätkö todellakin minua jo juomisen tähden muuttuneena?

Suoma: Oi! Sinä et sitä itse havaitse.

Ailanen: Joutavia! Päinvastoin huomaan itseni koko lailla vaurastuneen.

Suoma: Erhetystä kaikki, Alfred hyvä! Poissa on tulisten silmiesi välke; hävinnyt verevä kasvojesi väri

ja se ääni, joka ennen helkkyi niin hurmaavan kauniisti, on vaihtunut käreäksi, juomarin kärttyisäksi ääneksi . . . Tuo julma, raatelevainen halla on sielustasi myöskin raadellut sen jalouden, joka siellä ennen hallitsi. Puolisolta se on säälimättä ryöstänyt hänen entisen hyvän puolisonsa, jättäen jällelle vaan ikävöidyn muiston entisistä onnellisista ajoista, niistä, jolloin koti, vaimo ja lapset olivat ravintolan löyhkääviä komeroita kalliimmat . . .

Ailanen: . . . Herkeä toki! Olet suuresti erehdyksissä . . . Kotini on aina kallein minulle.

Suoma: Niin oli ennen. Jouduttuasi juomarien joukkoon, on kaikki muuttunut.

Ailanen: Mutta käsitähän, parhain ystäväni, että minun liikemiehenä välttämättä on oltava toisien mukana.

Suoma: Halveksittavaa yhteistointa, mitä päihdyttävien juomien välityksellä saadaan aikaan!

Ailanen: Liiketuttavani kohtelevat minua huomattavalla kunnioituksella.

Suoma: Juomari kunnioittaa toista niinkauvan kuin toverinsa kykenee pitämään seuraa varoillaan. Sen jälkeen on suhde päinvastainen.

Ailanen: Kas niin! Nyt huomaan, että taaskin tahoisit vallita minua. Luultavasti olen minä isäntä talossani?

Suoma: Heikompaa on lupa ohjata . . .

Ailanen: . . . Sinun tulisi toki *naisena* huomata oma luontainen asemasi! Maailman johtonuorat ovat näet kuitenkin miesten käsissä vielä.

Suoma: Ja myöntää täytyy, että ne liiankin nopeasti ohjaavat väärään suuntaan. Jos nuo ohjat jo aikoja sitte olisivat olleet naisten käsissä, olisi alkoholin valta jo murrettu.

Ailanen: Taaskin joutavia! Minä olen toisinaan nähnyt naisienkin lasia kallistavan.

Suoma: Suuresti paheksittavaa! Ei kuitenkaan niin suuresti ihmeteltävää, koska on olemassa sellainen periaate, että nainen on heikompi astia. Puolustukseksi noille „heikoille astioille“ saa sentään myöntää, että juomareita heissä on verrattain vähän „vahvempiin“ katsoen. Surkeata kyllä, että tuossa alentavassa tilassa sentään tavataan naisekin.

Ailanen: Sinä siis pidät tuota pikkuhuvia, jonka herttaisa viinilasi tarjoaa, niin äärettömän alentavaisena? Hohhoh!

Suoma: Tuo herttaisa viinilasi, kuten muutkin päihdyttävät juomat, tekee järjellisen ihmisen eläintä alemmaksi!

Ailanen: Häväistystä! Liioittelua! Huomaa, että poljet lokaan ylevimmän olennon maan päällä.

Suoma: Eläin ei milloinkaan etsi itsellensä tahallista surmaa tai perikatoa. Se pakenee eli puolustautuu vaaran uhatessa.

Ailanen: Riittää Suoma! Minä huomaan, että sinulla on miehestäsi ylen halventava käsitys.

Suoma: (Nousee ylös ja laskee kätensä Ailasan olalle. Hellästi) Alfred hyvä! Älä suutu. Olen kerrankin ollut pakoitettu suoraan lausumaan sinulle ajatukseni . . . Jätä nuo inhoittavat juomaseurat; tule taas samaksi, joka olit ennen, ja nuo hallan runtelemat paikat voivat vielä kerta vihannoida raittiin päivän uudelleen sarastaissa.

Ailanen: Liikoja vaadit! Mitä siitä luulisit ystäväieni sanovan?

Suoma: Kotisi ja vaimosi ovat sinulle lähemmät ystäviäsi, kuten ennenkin. Ne nimellisystävät, jotka vaan juomien keralla ystävyyttään osoittavat, voivat kernaasti kääntää selkensä!

Ailanen: (Vilkaisee ikkunaan) Ah! Tuoltahan tulevat jo toverit, John ja Kyösti. (Nousee). Tänään, syntymäpäivänäni, et toki minulta kiellä pientä iloa. Vain pari lasia viiniä aijon tarjota ystäväilleni.

Suoma: Surkuteltavaa iloa, epäystävällisiä ystäviä! Mene alakuloisesti sivulle. John ja Kyösti tulevat perältä).

John: Hyvää huomenta! (Kättelee). Onnea syntymäpäiväsi johdosta!

Ailanen: Tervetuloa ystävät! Kiitos onnittelusta!

Kyösti: (Kätellessä) Ja minä toivon, että seuraavat viisi vuotta ovat kasvattaneet sinulle roima vatsan ja kelpo tuuhean parran. (Naurua).

Ailanen: Suotavaa ehkä sekin . . . Painakaa puuta, hyvät veikot. (Istuvat).

John: Toivottavasti olet hyvässä terveyden tilassa — eilen iltasta tarkoitan?

Kyösti: Niin, ellei kupariseppiä lukuun oteta.

Ailanen: Vastikään pääsin nuhdesaarnasta vapaaksi. Vaimoni oli saanut vihiä siitä hiivatin skandaalista hotellissa.

Kyösti: Aina olen sanonut sen miehen olevan hukassa, jolla kotona on pohmelolääkäri.

John: Kanteen kuuluu nostavan hotellinpitäjä ja herra, joka hieman sai loittiinsa.

Ailanen: Kas, sepä vielä puuttuisi! Kiusottava seikka! Suuri häpeä joka tapauksessa!

Kyösti: Vähät niistä! Helposti moiset sakot on kuitattu.

Ailanen: Entä häpeä! Vaimoni tähden on se kerrossaan tukalaa.

Kyösti: Sinä olet mies ja mokoma raittiussankari, vaimosi saa luonnollisesti tyytyä kohtaloonsa. Harvalla meikäläisten vaimoista niin kunnan miestä on kuin sinä.

Ailanen: Hän on kuitenkin joka tapauksessa oikeassa. Skandaalit, tuonlaiset, eivät nimeä koroita.

Kyösti: Minä, jos olisin vaimon miehenä, en kuitenkaan missään tapauksessa sallisi vaimoni noissa hiiden raittiusseuroissa kuleksia. Sinä, ystäväiseni, olet siinä asiassa liika leväperäinen!

Ailanen: Itse asiassa ei se minusta ole väärin. Muuten on varsin halpamaista rajoittaa toisen ihmisen vapautta.

Kyösti: Anna anteeksi . . . Mutta minä en mitenkään saa mahtumaan päähäni sitä seikkaa, että vaimo raittiusaarnoillaan saisi miestänsä ruoskia.

Ailanen: Mutta mietippä, jos olisi päinvastoin! Saisiko raitis mies moittia juoppoa vaimoan?

Kyösti: Siihen olisi miehellä tietysti täysi oikeus!

John: Ja ruoskaa, jos ei ottaisi parantuakseen!

Ailanen: Sama oikeus on luonnollisesti vaimolla — ruoskaa lukuunottamatta kumpaisellakaan, se kun ei ole aikamme mukaista.

Kyösti: Hitto! Pelkäänpä pahoin, että sinustakin kohta joutuu vesipoika toisien joukkoon.

Ailanen: Hm! Eipä taitaisi sekään haitaksi olla — ei ainakaan eilisiltaseen nähden.

Kyösti: Eilisiltasesta saat olla huoletta. Minä ja John käymme tarjoamaan sovintoa ja jos emme onnistu saamaan, koetamme syyn säilyttää omaan niskaamme.

Ailanen: Oivallisia tovereja tosiaan! Kiitos vilpittön avustanne. Mutta — peto soikoon! Mehän tykkään unohdamme päivän merkityksen . . . Lasi viiniä, niin totta kuin tänään on syntymäpäiväni! (Noutaa puljon ja lasit, jotka asettaa pöydälle ja täyttää).

Kyösti: Eipä sekään hullummaksi! . . . Kas veitikkaa! Oikein hienoa lajia, näen minä! Tuhlaavaisuutta, hyvä veli!

Ailanen: Syy on siinä, että syntymäpäivä on vaan kerta vuodessa. (Istuu).

John: Ja 35 vuotinen syntymäpäivä vaan kerta elämässä. (Ovelle koputetaan).

Ailanen: Koputusta kuului ovelta. Lisää ystäviä... Tehkää hyvin! (Aatu tulee repaleisena perältä).

John: Mikä tuo?

Kyösti: Pimeyden enkeli!

Ailanen: Ikävä ystävä!

Aatu: Terve herrat! Onnellinen sattuma lie minua johdattanut parhaaseen aikaan. Herroilla, näen minä, on paraillaan kekkerit ja iloinen ystävä niihin luonnollisesti on tervetullut!

Ailanen: Mitä etsitte?

Aatu: Mitäkö etsin? Kuulittehan: haluan seurustella kanssanne! Vai eikö seurani miellyttäisi teitä? Häh?

Ailanen: Ja ken te oikeastaan olette?

Aatu: Kukako olen? Hohhohhoh! Sitäpä tosiaan ei minulta viime aikoina usein ole kysyttykään. No niin, kuulkaa siis: minä olen kuleksiva ruumis ja janoovainen sielu. Olen kulkija, koska en voi lentää ja minulla on näissä ryysyissäni siivet, vaikka eivät kannata. Olen ihminen, vaikka en sen näköinen. Pellonpeljätykseksi sopiva, vaan ei siksikään haluttu, työhön taipuva, mutta siihenkin kykenemätön, lurjukseksi sopiva, varkaaksi arka! Sitäpaitse olen väliin juopunut

ja hyvin harvoin selvä. Suoraan sanoen: minä jo olen saavuttanut sen asteen, johon teillä on tilaisuus kohota . . . Siinä esitykseni, hyvät kekkeriherrat!

Kyösti: Kuulostaa siltä, että olette hävyn jo aikoja sitte unohtanut!

John: Liekö sitä milloinkaan omistettukaan.

Aatu: Siihen aikaan kuitenkin hieman, kun minulla oli viinipullo pöydälläni ja likellä pari liehakoitsevaa teeskentelijää, jotka halusivat osaa pullostani.

Kyösti: Inhoittava mies!

John: Jos olisin isäntänä tässä huoneessa, löytäisi tuollainen suupaltto itsensä tuolta pihalta.

Ailanen: Kuinka rohkenette loukata .

Aatu: Tyyntykää herra . . . Nämä arvoisat vieraanne tunnen varsin hyvin. Mainiot toverit, kun vaan viiniä riittää pullossa. Eikö herrat suvaitse tuntea minua? Tietysti — ei! Hyvä! Muistatteko, hyvät herrat, sitä entistä tukkukauppiaan Aatua, jonka muinoin, koulupoikina, käskitte kotoaan rahoja salaa tuomaan ja jolla rahalla sitte viiniä ostettiin? Ettekö edes muista sitä aikaa, jolloin tuo samainen poika peri isänsä omaisuuden ja hänen ovensa olivat auki teille yöllä ja päivällä? Vielä lopuksi . . . Johtuuko mieleenne se, kun tuo samainen liike myytiin huutokaupalla ja sen pitäjä joutui mieron tielle, kun hänen hyvät ystävänsä käänsivät hänelle selkensä.

Kyösti: Hävyttömyyttä!

John: Tuntuu siltä, kuin meitä olisi tänne kutsuttu roistojen häväistäväksi! Siksi voimme poistua.

Ailanen: Rauhoittukaa, ystävät . . .

Aatu: Vaikea poistua. Lasit ovat vielä täydet.

Kyösti: Oletko sinä todellakin Aatu? Sinusta on siis kehittynyt tuon näköinen.

Aatu: Niin! Tässä mestariteoksenne. Oli minullakin kerta toivo tulla ihmiseksi. Sykki tämänkin halveksitun, repaleisen houkkion rinnassa kerta sydän niin puhdas kuin kenen hyvänsä. Vaimoni, kaunis kuni nouseva aurinko kevät-aamuna, loi lämpöä sieluuni ja pienoiset lapset, iloiset kuin kesä-perhoset, temmelsivät viattomina ympärilläni . . . Vaan — miten nyt on muuttunut . . ! Se sama maailma, joka ennen hymyili niin viehättävästi, kääntää nyt yrmeästi selkensä samalle ihmiselle . . . Vaimoni, tuon hennon olennon, täytyi murtua alla murheen . . . Näin sen, janoni kiihtyi . . . Tuska, polttava tuska rinnassani, tahtoi lohdutusta! . . Lapseni, nuo pienet, äidittömät olennot, alkoivat kuihtua, lakastua . . . Kylmä, nälkä, juopuneen isän kiroukset! siinä halla, joka runteli vihannat taimet ja ennen pitkää lepäsivät he siellä, missä tyyni rauha on köyhälle, juomarinkin lapselle suotu . . . Näin senkin, käsitin hyvin . . . mutta janoni eneni . . . Nyt olen tässä yksin, hyljättynä, halveksittuna, vilussa ja nälässä värjöttävänä . . . ja tämä kaikki vaan sentähden, että . . . minulla on ollut ystäviä, että on ollut tuota kirottua viiniä. Se synnytti minussa ensin janon, jota väkevämpi viinakaan ei sitte enään saanut sammumaan!

Kyösti: Minulle riittää! Hyvästi!

John: Kylliksi minullekin.

Ailanen: Älkää toki . . . Lasinne tuossa!

Kyösti: Toisella kertaa. (Lähtevät).

Aatu: Kas, miten kipeästi koski puheeni! Maljattakin saivat kunnian jäädä! . . . Rakas ystävä, anna anteeksi menettelyni. En voinut tehdä toisin. Oma-tunttoni pakoitti minua.

Ailanen: Ole huoletta. Sinä olet sittenkin oikeassa!

Aatu: Kun läksin luoksesi, tulin siinä toivossa, että saisin sinulta markan janooni, tai paidan värisevän ruumiini suojaksi . . . Vaan kun saavuin etehiseen, näin siellä kyynelillä kostutetun hennon naisen, ikäänkuin muistona siitä, joka minulla oli onni ennen omistaa . . . Ja kun aukaisin tämän oven, oli silmiäni edessä näky, joka äkisti loihti koko menneisyyteni silmiäni eteen.

Ailanen: Ah! Nyt aukeni eteeni kaikki! Olet tehnyt minulle suuren palveluksen . . . Kiitos, rakas ystävä siitä. (Puristaa Aatun kättä ja huutaa sitte ovesta): Suoma! (Suoma tulee).

Suoma: Kutsuitko minua?

Ailanen: Kutsuin, Suomaseni. Tässä, näet, on mies, joka meillä on parhain ystävämme . . . Hän on tuonut lahjan, joka kaiken elämäni on oleva kallein muisto tältä syntymäpäivältäni.

Suoma: Varmaan en sinua nyt oikein käsitä . .

Ailanen: . . . Siitä, armaani, käsität paremmin, kun pyydän, että käsket palvelustytön korjaamaan nuo tuosta pöydältä paikkaan, josta niitä ei kukaan voi hyväkseen käyttää.

Suoma: Tottako kaikki? . . . Kiitos Jumalalle!

Ailanen: Toivosi on toteutunut . . . Tästä hetkestä vannon taistelevani alkoholikirousta vastaan! Sinua, Aatu ystäväni, pyydän jäämään luokseni.

Aatu: Pyyntösi on suuriarvoinen ja vilpitön, sen tunnen . . . mutta . . . mahdotonta minun sitä täyttää . . . Olen parantumaton juopposairas ja päiväni ovat luetut . . . minun läsnäoloni ei pitkältä voisi sinua viihdyttää, sillä polttava tautini pakoittaa minua juomaan, juomaan siksi, kunnes kuolema tekee lopun tautini tuskista . . . Hyvästi! Muista valasi pyhyyttä!
(Lähtee äkisti).

Suoma: Mies kurja!

Ailanen: (Ottaen Suomaa kädestä) Niin, Suomaseni! Kurja omassa itsessään, mutta lahja, jonka antoi meille, oli suuri . . . Kenkään ei olisi voinut parempaa syntymäpäivänä lahjoittaa, kuin nyt on *juopon lahja juomarille!*

Raittiuden Ystävien vuorokeskusteluista

on vielä saatavana:

2. **Ensi kertaa Kuivalassa**, kirj. *J. V. Kallio* . . . 20 p.
3. **Toisen kerran Kuivalassa**, kirj. *J. V. Kallio* . . . 20 p.
4. **Jussilainen ja Mattilainen**, kirj. *Esko Woltti*
sekä **Tilinteko**, kirj. *Wartia* 20 p.
5. **Iltapäiväpakina Paljakan tuvassa**, kirj. *Wilcku*
Joukahainen 20 p.
6. **Juopon lahja juomarille**, kirj. *F. Tanner* . . . 20 p
7. **Palvelustyttöjen kesken**, kirj. *Miina Häger ja*
Hyvän esimerkin voima 20 p.
8. **Vapaaviikolla**, kirj. *Juhani Kanninen* . . . 10 p.
9. **Raittius ja rakkaus**, kirj. *Anja Tuulonen* . . . 20 p.
10. **Kohtuus vaiko ehdoton raittius?** kirj. *A. Sten-*
roth ja Itsenäinen, kirj. *Adéle Stenfors* . . . 20 p.
11. **Naiset mukaan**, kirj. *Kaarlo Hammar ja Pelas-*
tettu elämä 20 p.
12. **Silmät auki**, kirj. *Anja Tuulonen* 20 p.
13. **Oluttehtailijan tytär**, kirj. *Helmi Selin* 20 p.

Raittiuskertomuksia ja raittiusrunoja

on kustannuksellamme ilmestynyt m. m. seuraavat:

- Tehtailijan perillinen.** Raittiusromaani, kirj. *Malvina*
Bråkenhjelm. 161 siv. 2: —.
- Vilahduksia**, kirj. *Anja Tuulonen*. Sisältää seitsemän
pitempää siveellisyys- ja raittiuskysymystä käsitte-
levää novellia. 107 siv. 1: 50.
- Raittiuskertomuksia.** Kolmas vihko. Sisältää toista-
kymmentä iltamiin ja kokouksiin sopivaa kerto-
musta. 76 siv. —: 75.
- Raittiusrunoja.** Sisältää kolmattakymmentä eri tilai-
suuksiin sopivaa runoa. 48 siv. —: 50.
- Taistelutoveri.** Runoelmia, kirj. *Em. Tamminen*. Si-
sältää seitsemäntoista eri runoa. 35 siv. . . . —: 20.